

Foto: Anders Roos

STUDIEHANDLEDNING

för nyanlända och asylsökande

Svenska kyrkan
BORÅS

Kyrkornas Flyktingrådgivning
THE CHURCH'S REFUGEE ADVISOR, BORÅS, SWEDEN

Bilda

sensus

MENINGSFULL
VÄNTAN

MENINGSFULL VÄNTAN STUDIEHANDLEDNING

INLEDNING ●

Trots att världen ständigt blir en bättre plats för många att leva på så befinner sig ofattbara 60 miljoner människor på flykt undan krig, totalitära regimer, svält och miljökatastrofer. En rännil av dessa når Sverige. Under 2015 sökte 163 000 personer asyl i Sverige, det är inte många av de 60 miljonerna, men så många har Sverige aldrig tagit emot under ett enda år tidigare. Mottagandet sätts på stora prov då alla ärenden ska prövas och avgöras, bostäder ska hittas, barn ska börja i skolan osv. Migrationsverket bedömer att det kan ta upp till två år eller mer innan den asylsökande får besked. Tiden av väntan tär på många människor. Flera har varit med om hemska upplevelser som fått dem att fatta beslut att fly. Flyktvägen kan ha kantats av umbäranden, våld eller andra obehagligheter. Att komma till ett nytt land som för de flesta är väldigt olikt hemlandet kan vara svårt.

Vi ville göra ett material som kan bidra till att asylsökande får en meningsfull väntan och har producerat korta animerade filmer på olika teman. Till filmerna hör den här studiehandledningen och deltagarblad. Många nyanlända och asylsökande kommer idag till kyrkor och församlingshem för att vara med i olika sammanhang, såsom matlagningsgrupper, språkcaféer, studiecirkel eller gudstjänster. Materialet kan också användas i studiecirkel på asylboenden.

Produktionen av materialet till projektet ”Meningsfull väntan” har möjliggjorts tack vare ekonomiskt bidrag från Kyrkostyrelsen. Materialet har tagits fram i samverkan mellan Svenska kyrkan Borås, Sensus Västra Sverige, Bilda Sydväst och Kyrkornas flyktingrådgivning i Borås. Det är också dessa parter som är ansvariga för projektets innehåll. Manus till filmerna är framarbetade av Daniel Uddling (Kyrkornas flyktingrådgivning), Anders Hjort (Sensus), Inger Awenlöf (Svenska Kyrkan), Lena Sjöberg (Sensus) och Anna Svalander (Bilda). Skådespelarna Gunilla Rydholm Eriksson och Lennart Eriksson vid Stadsteatern i Borås har lånat sina röster till filmerna. Studiematerialet och ledarhandledningarna är författade av Inger Awenlöf, Lena Sjöberg och Anna Svalander. Deltagarbladen, animation och filmproduktion är gjorda av Jonas Hummelstrand.

Observera att det här inte är en språkkurs, utan ett samtal om det nya samhället. Även om några av deltagarna kanske inte kan så mycket svenska kan samtalet ändå föras med gester och på enkel svenska. Om det är möjligt att ha någon eller några i gruppen som behärskar lite mer av det svenska språket kan det vara en hjälp för dig som ledare.

Materialet är uppbyggt som en studiecirkel. Du som ledare tar kontakt med ditt studieförbund Bilda eller Sensus för att få blanketter om anmälan om studieverksamhet. Du får sedan en studiecirkellista där du fyller i närvaron vid samlingarna.

INLEDNING

Syfte

Syftet med det här materialet är att ge människor som väntar på besked möjlighet till en ”meningsfull väntan” genom att erbjuda ett antal studietillfällen i ett sammanhang som kan skapa mening. Genom att tillsammans titta på korta animerade filmer med olika teman som berättar om det nya landet hoppas vi att deltagare ska möta andra människor, träna på att prata svenska och samtidigt få en kort introduktion till de olika temana. Materialet bygger på att deltagarna ser och lyssnar på filmerna och sedan diskuterar med varandra, reflekterar över det sammanhang de bär med sig och det nya samhället de hamnat i.

Att använda materialet

Visa filmen för en mindre grupp om ca 6–8 deltagare. Färdiga filmer och handledningar är svenska högtider, naturen, barn, familj, hälsa och jämställdhet. Ytterligare filmer kommer att produceras och läggs upp på sidan efter hand. Även till dessa kommer det att finnas ledarhandledning och deltagarblad. Observera att även om filmerna är korta är en film per gång mer än nog för att hinna få tid till att diskutera och förstå. Vissa filmer kan röra upp känslor och det kan vara bra att gruppdeltagarna känner varandra lite grand när de känsligare temana kommer. Därför är det en fördel om gruppen kan hålla ihop så gott det går från gång till gång. Börja gärna med filmerna om högtider och naturen medan gruppen lär känna varandra.

Till varje film finns ett arbetsblad till gruppdeltagarna och en handledning till ledaren. Det är viktigt att ledaren ser filmen, läser handledningen och förbereder träffen innan filmen visas för deltagarna. Filmerna finns med eller utan text på svenska, engelska, persiska och arabiska. Det är bra att titta på filmen flera gånger.

Att skapa trygghet i gruppen

Vid första tillfället är det viktigt att deltagarna presenterar sig för varandra. Det kan också vara bra att komma överens om att det som sägs i gruppen stannar där, att det är okej att tycka en sak idag och en annan sak nästa vecka och att ingen är tvingad att prata och dela känslor och tankar men att det är viktigt att alla kommer till tals. Du som ledare har en mycket viktig uppgift att se till att ingen i gruppen ”tar över” och pratar för mycket eller att någon sitter tyst och glöms bort. Till din hjälp finns olika metoder, se rubriken metoder. I handledningen finns förslag på vilka metoder som kan vara bra att använda vid de olika tillfällena. Gruppen bör informeras om att det finns flera filmer och att gruppen kommer att se en i taget. Ibland är det bra att dela upp män och kvinnor i olika grupper, ibland är det bättre att blanda.

Ibland bär deltagarna på hemska upplevelser och kanske vill tala om det. Fundera över om du som ledare är beredd att gå in i ett sådant samtal eller om det finns någon annan du kan hänvisa till eller ta hjälp av. Som ledare kan du till viss del styra frågor som ställs i en runda för att få svar du själv kan hantera.

METODER ●

Runda

I en runda går man ”laget runt” och alla får säga någonting. Det kan vara en presentation av sig själv, eller vad man tänker på när man hör ett visst ord eller hur man mår just den här dagen. Ett fokusföremål, det vill säga ett föremål deltagarna kan skicka runt (ett ljus, en liten boll, en kudde, en blomma, en penna) kan hjälpa till med att få struktur i rundan. Bara den som håller i föremålet får prata. Vi avbryter inte varandra och frågor får ställas till varandra efter rundan. Det är ofta bra att börja en samling med en runda. Om alla har yttrat sig inom 10 minuter visar erfarenheten att det är troligare att alla deltar under det fortsatta samtalet. Lägg gärna ner lite tid på att planera presentationsrundan. Som ledare kan du ”sätta en nivå” eller stämning i gruppen genom att styra vad som sägs.

Post-it-lappar

På post-it-lappar kan alla skriva ner vad de tänkte när de såg filmen eller något annat som ledaren föreslår (det finns förslag under respektive träff/film). När alla skrivit (eller ritat om deltagaren inte kan skriva) får deltagarna berätta vad de skrivit och lapparna kan sättas upp på en vägg, eller blädderblock. Där kan man eventuellt gruppera de olika lapparna eller tematisera och reflektera tillsammans.

Bikupor

Låt deltagarna diskutera ett givet ämne eller en frågeställning några minuter två och två. Lyft några tankar – eller alla bikupesamtalen i hela gruppen. Reflektera tillsammans.

Mingelmetoden

Mingelmetoden går ut på att deltagarna rör sig runt i rummet och stannar och pratar med en person i taget. Deltagarna stannar så länge de vill och går sedan vidare. Det kan vara en specifik fråga som diskuteras, eller ett fritt ”Vad tänkte du på när du såg filmen” eller ”Vilka högtider är viktiga för dig”?

Heta stolen

Deltagarna sitter i en ring och det finns några tomma stolar. Ledaren läser upp ett påstående. Om deltagarna håller med flyttar man till en tom stol, om man inte håller med sitter man kvar. Om den inte håller med sitter den kvar. Det finns inga rätt eller fel. Diskutera och reflektera tillsammans, hur tänker du som sitter kvar? Hur tänker du som bytte plats?

Fyrhörning

En fyrhörning är en värderingsövning som utgår från en frågeställning, t.ex. ”Vad innebär jämställdhet för dig?”

1. Att män och kvinnor behandlas lika.
2. Att alla får lika lön för lika arbete oavsett ålder och kön.
3. Att alla får arbete
4. Öppet hörn. Om du inte tycker att något påstående passar eller där du själv kommer med egna förslag.

GENERELLA TIPS

Deltagarna ställer sig sedan i det hörn de själva tycker är viktigast. De som står tillsammans får några minuter på sig att berätta för varandra varför de ställde sig där de ställde sig. Ledaren frågar sedan grupperna i varje hörn varför de ställde sig där. Reflektera tillsammans.

Bilder

Att använda bilder kan vara bra om språkkunskaperna brister. Ta med dig vykort eller andra bilder som uttrycker olika känslor och bred ut på bordet. Be deltagarna välja ett kort som beskriver deras känsla den här dagen, efter att de sett filmen, eller något annat som passar för gruppen. Har ni mycket tid kan ni göra kort tillsammans, antingen klippa från tidningar, eller måla något som fångar en känsla. Det blir en skapande aktivitet som kan ge andra möjligheter att uttrycka sig för den som inte kan så mycket svenska.

GENERELLA TIPS ●

När någon tar över eller sitter tyst

Det händer att en deltagare ”tar över” och pratar väldigt mycket. Då är det bra att du som ledare bryter på ett fint sätt t.ex. genom att säga ”Tack, jätteintressant att höra dina erfarenheter, nu är det också viktigt att vi får höra de andras” och bolla till någon annan deltagare. Att övergå till en runda kan vara ett alternativ om du gör det tydligt att bara den som håller i fokusföremålet får prata. Då blir den ”pratglade” automatiskt tyst och de andra får en chans.

När någon eller några är tysta och inte säger något kan det vara bra att ta reda på om det beror på att de inte förstår, inte kan tillräckligt med svenska för att vilja delta i diskussionen, eller helt enkelt inte vill prata. Vi ska självklart inte tvinga någon, men ibland är det bra att ställa specifika frågor till den/de som är tysta som då får en chans att säga något – eller avböja.

Alla är olika

Det är viktigt att du som ledare tänker på att nyanlända och asylsökande inte är en homogen grupp. Vissa lever i jämställda familjer där det är självklart att inte slå sina barn, medan andra saknar erfarenheter av jämställdhet. Hemländerna fungerar olika och även om asylsökande är från samma land kan det naturligtvis skilja mycket på kultur och vanor precis som det gör i alla länder.

HÖGTIDER ●

För att snabbare komma in i det svenska samhället och till exempel förstå varför många sätter upp adventsljusstakar och adventsstjärnor är det viktigt att veta lite grand om de svenska högtiderna. Många menar att ett bra sätt att närma sig en ny kultur är att lära om just högtiderna. I filmen om högtider startar vi under den mörka årstiden – som för många upplevs som jobbig. Tanken är att filmen ”går från mörker till ljus”.

Förberedelse

Kopiera ”Årshjulet” till varje deltagare. Hitta ett fokusföremål som du trivs med. Om du har tillgång till en white board eller blädderblock så är det bra. Kontrollera att tekniken fungerar, du behöver en dator, en kanon eller sladd så du kan visa filmen på TV. Kontrollera att ljudet fungerar. Förbered en presentationsrunda.

Genomförande

- Hälsa alla välkomna. Om det är första gången gruppen möts, gör en presentationsrunda. Be deltagarna berätta vad de heter, var de kommer ifrån, hur länge de varit i Sverige och gärna något annat, till exempel vilken musik eller maträtt de gillar, för att få ett personligt anslag. Om det inte är första gången gruppen möts kan en ”backspiegel” vara bra för att fånga upp eventuella funderingar. T.ex. ”Vad pratade vi om senast vi möttes?”, ”Kommer vi ihåg varandras namn?” ...
- Berätta att ni ska se en kort film om högtider. Fråga om deltagarna vet vad ordet ”högtid” betyder? Fråga om de känner till några svenska högtider.
- Titta på filmen.
- Prata om filmen, förstod deltagarna? Gick det för fort? Gå igenom tillsammans vad filmen handlade om.
- Be deltagarna berätta för varandra om högtider från respektive hemland. Skriv gärna upp dem på ett blädderblock eller en tavla. Vad ”gör” man vid de olika högtiderna? Äter man speciell mat? Fostar man? Osv...

Frågor att diskutera utifrån filmen:

Vilken svensk högtid är viktigast för dig? Varför då?

Vilken högtid upplever du som viktigast i den svenska kulturen?

Hur viktigt tycker du att det är att bevara traditioner?

Vilka högtider är viktigast för dig (i ditt ursprungsland eller i Sverige)?

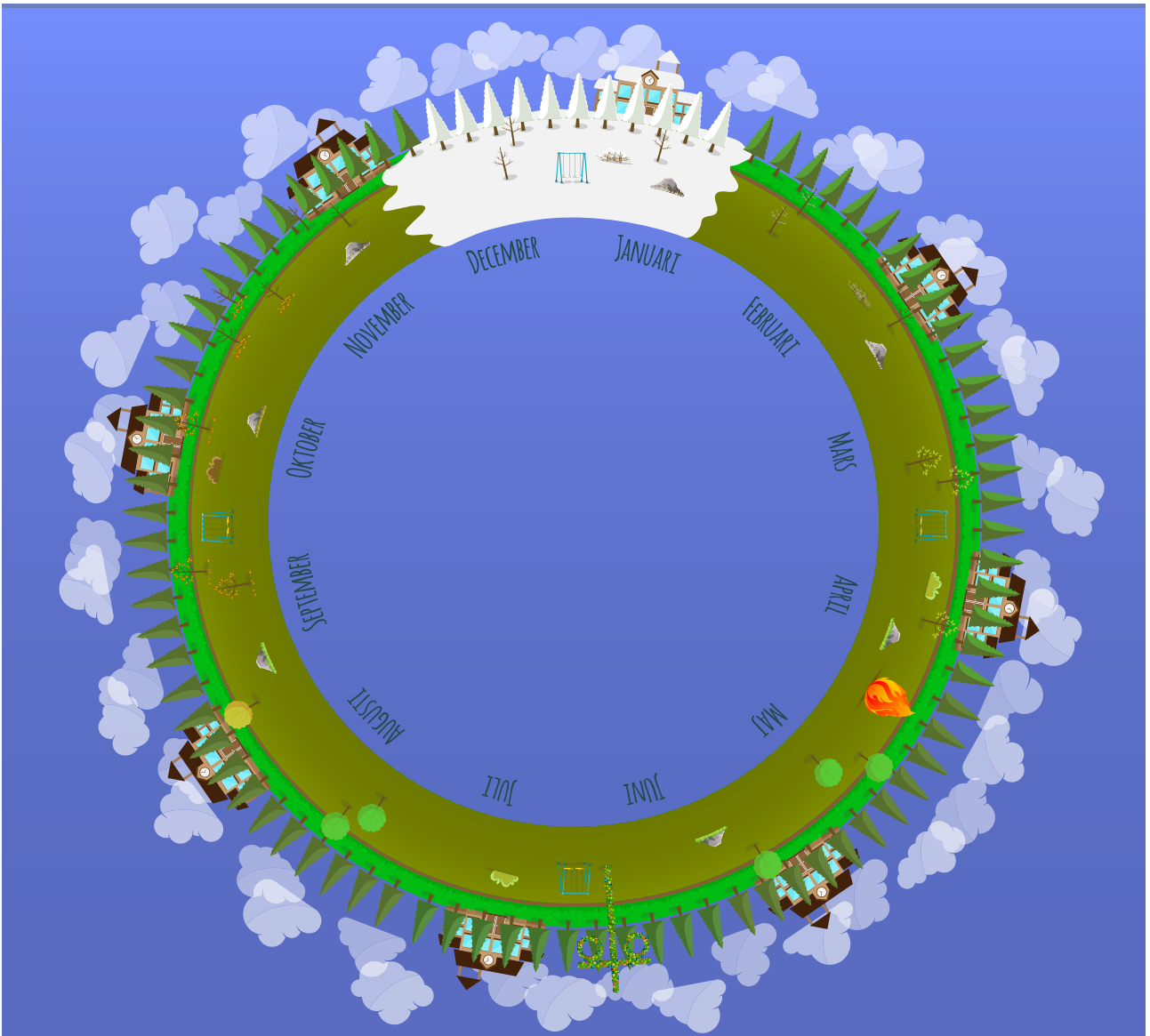
Många tycker att det är jobbigt att det är mörkt i Sverige under vintern. Vad tänker du om det?

Vad kan man göra för att den mörka årstiden ska kännas mindre jobbig?

HÖGTIDER • Lärarhandledning

- Dela ut årshjulet till deltagarna. Pricka in de svenska högtiderna tillsammans eller enskilt. Skriv in de högtider som deltagarna berättat om och skapa en mosaik av högtider. Kommer ni på fler högtider från andra länder och kulturer som ni inte pratat om?
- Titta gärna en andra gång på filmen. Såg deltagarna andra saker den här gången? Väcktes några känslor eller tankar som deltagarna vill dela med sig av (gör antingen en runda eller bikupor).
- Avsluta med att tacka deltagarna för vad de bidragit med och berätta om vilken film ni tittar på vid nästa tillfälle, vi föreslår att det är filmen om "Naturen".

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Handwriting practice lines consisting of ten horizontal dotted lines on a white background.

NATUREN ●

För många nyanlända och asylsökande kan skogen upplevas hotfull samtidigt som många etablerade svenskar gärna går ut i skog och mark för rekreation, bärplockning och motion. Vi vill uppmuntra nyanlända att njuta av naturen. Det är till exempel viktigt att veta att det går bra att göra upp eld, men att man måste släcka den ordentligt. Allemansrätten är för många ett obekant begrepp som kan behöva diskuteras. Det är också viktigt att påminna om att allt skräp ska plockas upp och tas med hem.

Förberedelse

Titta på naturfilmen. Skriv ut arbetsbladet. Gå in på naturvårdverkets hemsida och läs på mer om Allemansrätten. www.naturvardsverket.se sök Allemansrätten. Här finns broschyrer på lätt svenska, danska, engelska, franska, nederländska, tyska, dari, arabiska och pashto som går att ladda ner gratis eller beställa utan kostnad. Tag med broschyrer på de språk du behöver till din grupp, alternativt ha en uppkopplad dator med skrivare vid träffen så du kan skriva ut det språk som deltagaren vill ha och som denne kan ta med hem. Förbered med post-it-lappar och pennor till alla i gruppen. Ha gärna olika färg på post-it-lapparna. Ta med ett fokusföremål. Om det finns ett blädderblock, eller en white board är det bra.

Genomförande

- Hälsa alla välkomna till dagens samling och berätta att den ska handla om naturen. (Om det är några nya i gruppen, uppmärksamma dem och gör en runda där alla presenterar sig). Fråga om gruppmedlemmarna känner till ordet "natur", tag annars hjälp av varandra att förklara. Fråga gruppdeltagarna om de har varit i någon skog, eller vid en kust eller något annat naturskönt område i Sverige och hur de upplevde det.
- Titta på filmen.
- Fråga om deltagarna förstod filmen, om inte, försök genom kroppsspråk, enkla ord eller ta hjälp av någon som kan översätta så alla har ungefär samma förståelse.
- Dela ut två olika färger post-it-lappar och pennor till gruppdeltagarna. Be deltagarna skriva upp saker som de tycker är positiva (bra) med naturen på lapparna med den ena färgen. Be dem skriva, eller rita saker de tycker är obehagliga med naturen på lapparna med den andra färgen. Sätt upp lapparna på väggen i två grupper efter färg. Antingen får en och en gå och sätta upp lapparna och säga vad de skrivit eller om det känns obehagligt kan var och en sätta upp lapparna och du som ledare läser högt för alla vad som står. Diskutera!

Frågor att diskutera utifrån filmen:

- Hur ser naturen ut i deltagarnas hemländer?
- Finns det skog? Öken? Hav? Sjöar?
- Brukade deltagarna vistas i naturen där?

INTE RÖRA – INTE FÖRSTÖRA

Handwriting practice lines consisting of ten horizontal dotted lines.

BARN ●

Bakgrund till temat

Att vara barn i Sverige kan vara annorlunda jämfört med hur det är i andra länder. Barnrättsperspektivet är starkt och vi följer FNs barnkonvention. På ett sätt har barn i Sverige mycket att säga till om, myndigheter tar hänsyn till vad barn tycker, barn har inflytande i skolan, men det är föräldrarna som har ansvaret för barnen och bestämmer över dem till de är 18 år. Pojkar och flickor är lika mycket värda, så ser det inte ut i alla länder. I andra kulturer förekommer barnaga och det är mycket viktigt att alla nyanlända tidigt får veta att det är totalt förbjudet i Sverige. Hur gör man när man uppfostrar barn i Sverige? Hur hittar man balansgången mellan att ge barnen inflytande i vardagen och samtidigt vara förälder som har ansvaret och bestämmer?

Förberedelse

Läs igenom handledningen och titta på filmen. Skriv ut arbetsbladet till deltagarna. Gå in på www.unicef.se och läs på om barnkonventionen. Den sammanfattas ofta i fyra punkter, alla barn har samma rättigheter och samma värde, barnets bästa ska beaktas i varje beslut, alla barn har rätt till liv och utveckling, alla barn har rätt att uttrycka sin åsikt och få den respekterad. Välj ett fokusföremål.

Genomförande

- Börja med att fråga hur deltagarnas barndom var, hade de rätt att uttrycka sig och blev de respekterade? Var pojkar och flickor lika mycket värda? Fråga deltagarna om de har barn och om de tycker att det är annorlunda att ha barn i Sverige jämfört med i hemlandet? Vad skiljer? Vad förenar?
- Se på filmen
- Gå en runda där var och en får säga hur de upplevde filmen.

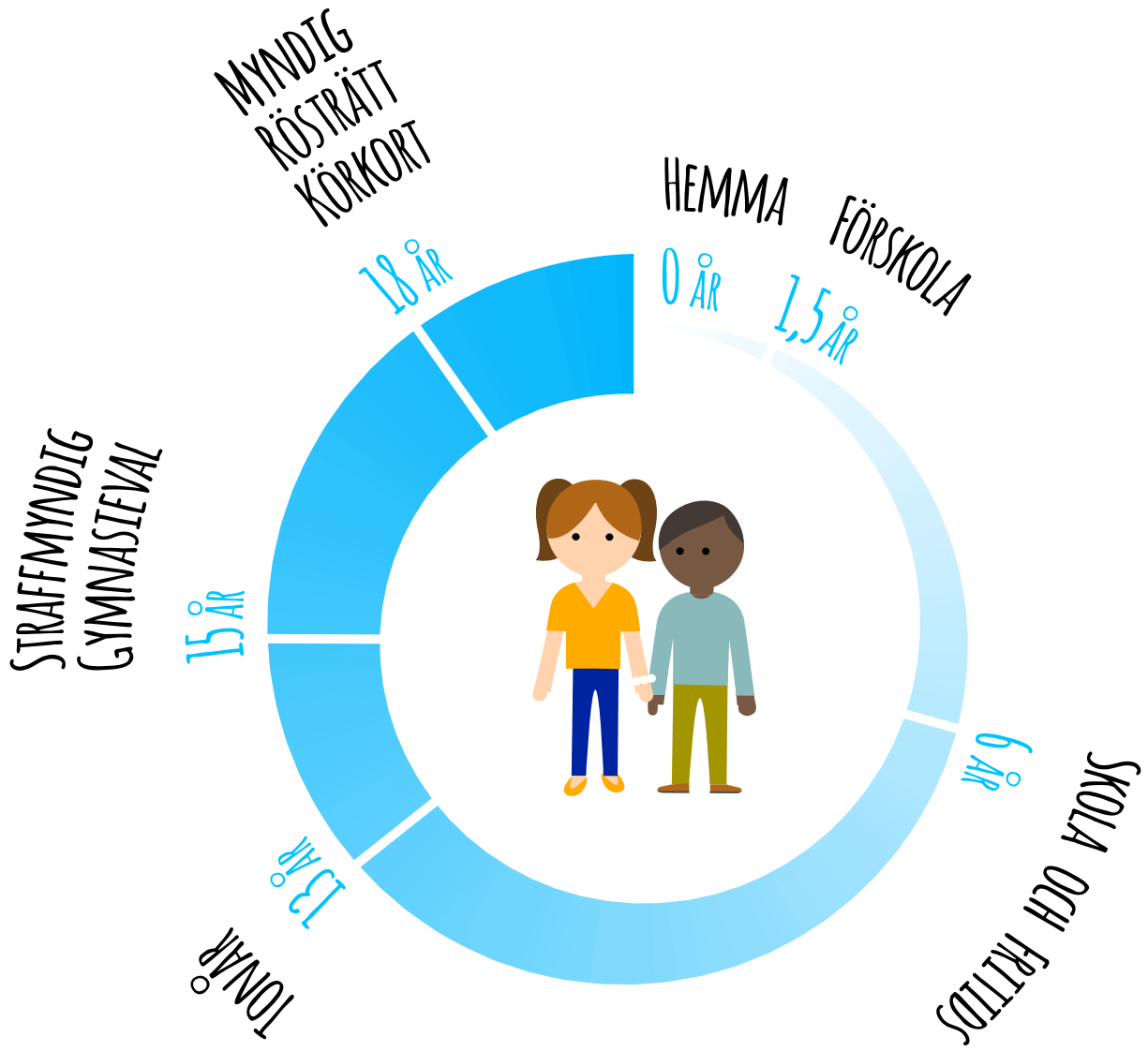
Frågor att diskutera utifrån filmen:

Verkar det annorlunda att vara barn i Sverige jämfört med ditt hemland?

Var det något de inte visste?

Var det svåra ord som ”föräldrapenning”, ”myndig” eller annat som gruppen behöver gå igenom tillsammans?

- Gör övningen ”Heta stolen” (se inledningen under metoder) OBS! Det finns inget rätt och fel – att tycka olika och diskutera är vad övningen går ut på.
1. Flickor och pojkar är värda lika mycket
 2. Skolan har ansvaret för barnets uppfostran.
 3. Föräldrarna har ansvaret för barnets uppfostran.
 4. Flickor ska ha lika mycket frihet som pojkar.

FAMILJ ●

En familj i Sverige kan se ut på olika sätt. När vi i Sverige refererar till familjen, är det kärnfamiljen, den lilla gruppen vi tänker på, inte kusiner, mosttrar och fastrar som i många andra kulturer. Många asylsökande kommer från länder där skilsmässa och samkönade äktenskap inte är tillåtna. Det är viktigt att få kunskap om det ”svenska familjebegreppet” och vad som är tillåtet och inte i Sverige.

Föreberedelse

Titta på filmen. Fundera över vad som tas upp i filmen som kan vara nytt eller främmande för just din grupp. Kopiera arbetsbladet. Förbered ett fokusföremål.

Genomförande

Hälsa alla välkomna och berätta om dagens tema. Fråga vad deltagarna tänker på när de hör ordet ”familj” (t.ex. trygghet, värme, gemenskap, kontroll...). Låt dem berätta kort, gärna i en runda, hur deras familj ser ut. Om deltagarna har med sig bilder på familjen är det fint att visa dem. När alla berättat – ser ni något mönster? Tänker deltagarna på familj och släkt eller pappa, mamma, barn?

Backspegel

Förra gången när vi pratade om barn så förekom orden ”föräldrapenning” och ”myndig”. Kommer deltagarna ihåg från förra gången vad det innebar? Hjälpt varandra att minnas.

- Titta på filmen

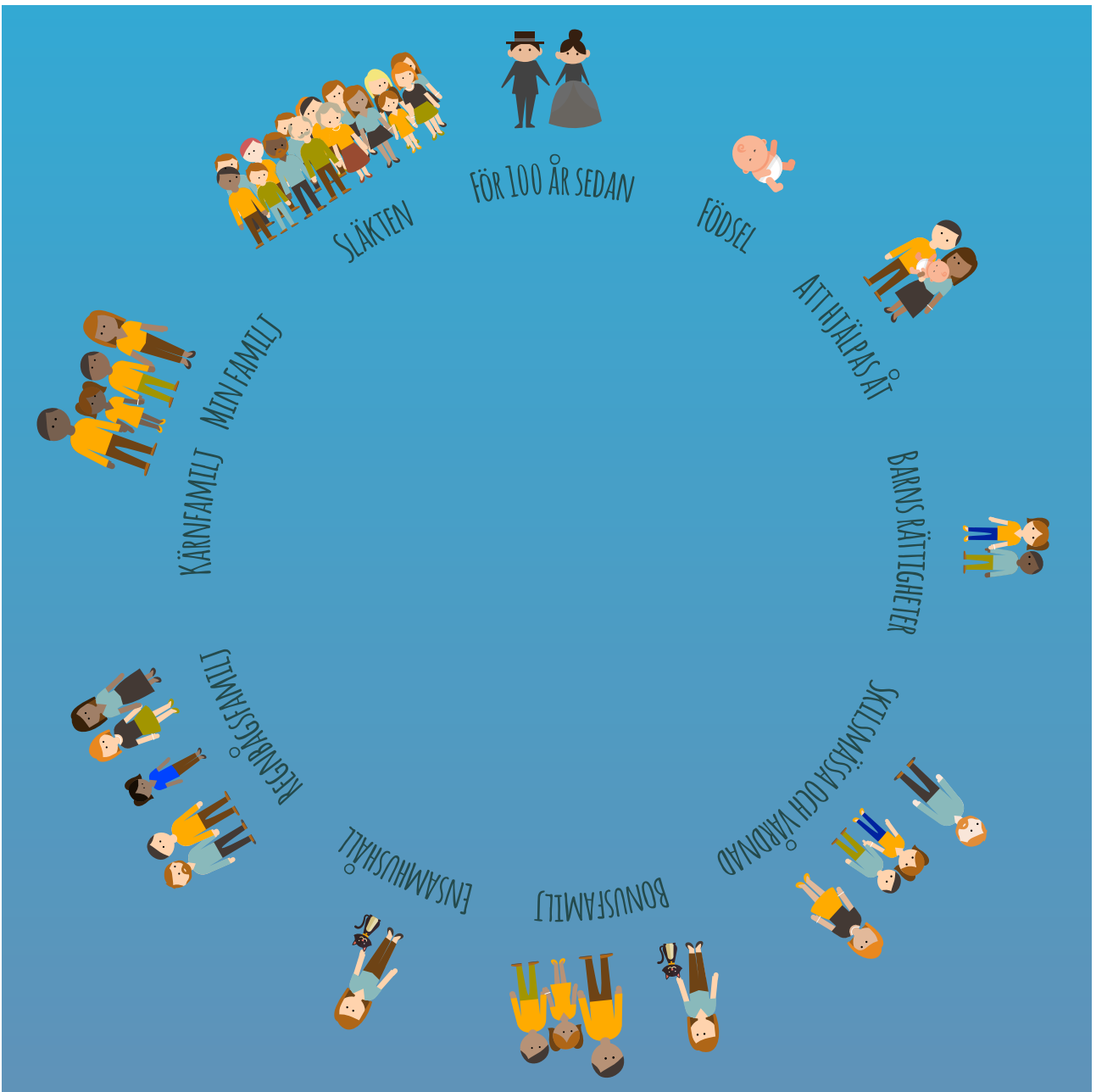
Frågor att diskutera utifrån filmen:

Det berättas i filmen om skilsmässa. Är det tillåtet/vanligt i deltagarnas hemländer? Gå en runda och låt alla berätta.

När man skiljer sig i Sverige och har barn får man oftast ”delad vårdnad” som det berättas om i filmen. Vad innebär det?

Hur fungerar det i deltagarnas hemländer vid skilsmässa? Berätta för varandra.

- Dela ut arbetsbladet. I filmen talas det om ”kärnfamilj”, ”bonusfamilj” och ”regnbågsfamilj”. Red tillsammans ut de olika familjekonstellationerna med hjälp av arbetsbladet.
- Har deltagarna frågor? Be dem ställa dem. Om du inte kan svara, skriv ner dem och återkom vid nästa tillfälle.
- Avsluta med att tacka deltagarna och berätta om vilket tema ni tar upp nästa gång. Vi föreslår ”Hälsa”.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

HÄLSA ●

Vi vill uppmuntra och uppmärksamma deltagarna på vad de kan göra själva för att nå en god hälsa. Att ha rutiner, hitta mötesplatser med andra, äta bra, sova, men också stiga upp och gå ut varje dag. Tanken är att du tillsammans med deltagarna gör en lista, som de kan ta med sig hem, på aktiviteter som befrämjar god hälsa. Det är viktigt att känna till att vid sjukdom ska vi i första hand ta kontakt med en vårdcentral och inte åka till akuten. Det är bra att veta att sjukvårdsupplysningen finns på olika språk och att asylsökande och nyanlända har rätt till tolk som har tystnadsplikt om de behöver besöka läkare. Många asylsökande och nyanlända bär på tunga erfarenheter som tvingat dem på flykt och själva flykten kan ha kantats av uthärdanden, våld eller andra svårigheter. Väntan på besked om att få stanna kan tära, oron över familjemedlemmarna som kanske inte är i säkerhet kan vara svår. Det här är ett tema som kan bli tufft för dig som ledare och därför vill vi understryka vikten av förberedelse.

Förberedelse

Titta på filmen. Hur upplever du den? Vad tror du att din grupp kommer att känna när de ser den? Känner du till vilka bakgrundsupplevelser din grupp har? Fundera över om du själv kan "ta emot" eventuella svåra berättelser. Om inte, tag hjälp av någon.

Innan du visar filmen för gruppen, tag reda på var i din stad deltagarna kan få hjälp om det visar sig att de behöver bearbeta sina upplevelser.

Tag reda på om det är särskilda vårdcentraler i din kommun som asylsökande ska vända sig till om de behöver vård. Ring 1177 för att uppleva hur det fungerar med olika språk så att du kan berätta det för gruppen.

Tag fram deltagarbladet, kopiera eller skriv ut ett var till deltagarna, fyll också i själv innan, vad gör du själv för att må bra? Tag reda på vilka föreningar, gym eller promenadstråk som finns i närheten mm.

Ta med dig bilder, svartvita kort eller andra bilder som förmedlar känslor eller situationer.

Genomförande

Börja med att hälsa alla välkomna. Berätta att dagens tema är "Hälsa" och fråga deltagarna vad de tänker på när de hör ordet "Hälsa" (Kanske tänker någon på att hälsa på en annan person?) Bred ut bilderna på ett bord. Be deltagarna välja en bild som beskriver hur de mår just nu. Gå en runda där de som vill får berätta för varandra. Viktigt att den som inte vill dela sitt "mående" inte behöver göra det.

- Titta på filmen. Uppmärksamma om du tycker att någon/några verkar särskilt berörda, kanske börjar någon att gråta, någon kanske går ut. Vad gör du då?
Kände deltagarna igen sig? Vill deltagarna berätta om sin situation? Låt samtalet ta tid om det behövs.
Vet deltagarna vad en vårdcentral är? Är det någon som har ringt 1177? Hur gick det?
- Dela ut arbetsbladet. Skriv tillsammans vad vi kan göra själva för att må bra. Tipsa om föreningar, gym, promenadstråk i närheten mm.

- Prata om vilka delar vi behöver för att må bra, utgå från deltagarbladets illustration.

Avslutning

Innan du avslutar, lyssna in med deltagarna att de mår ok, att filmen och samtalet inte satt igång ångest eller oro. Om det har det, tala om för deltagaren vilken hjälp de kan få.

Tacka för idag och berätta vilket tema ni ska prata om nästa gång.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

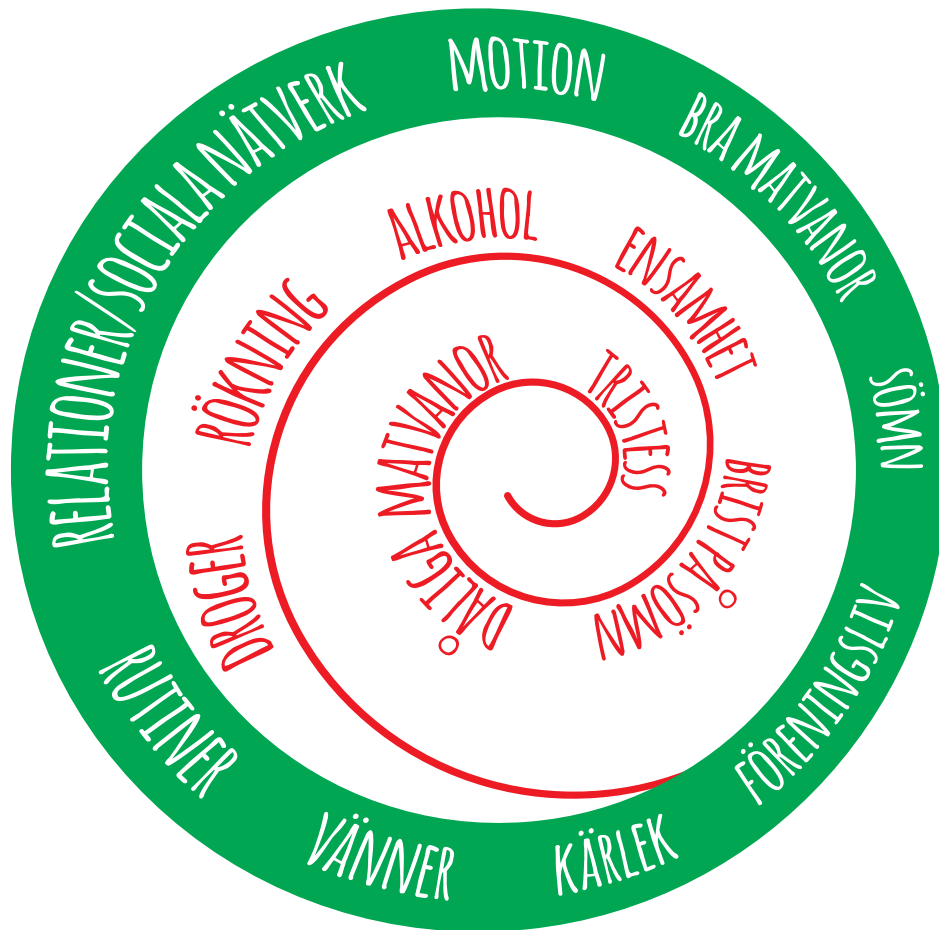
.....

.....

.....

.....

.....

Det här kan jag göra för att må bra:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

JÄMSTÄLLDHET ●

I Sverige har alla medborgare enligt lag samma rättigheter, oavsett om de är män, kvinnor, var de är födda, vilken sexuell läggning de har eller om de är funktionshindrande. Alla är lika inför lagen. Vad ställer det för krav på oss som individer? Vilka rättigheter har vi? Och vilka skyldigheter? Det vill vi ”borra i” den här träffen.

Förberedelse

Titta på filmen. Skriv ut deltagarbladet till deltagarna och ett extra så du kan klippa ut orden på deltagarbladet på mindre lappar. (Tillit, jämställdhet, jämlikhet, rättigheter, skyldigheter, FNs deklARATION om mänskliga rättigheter, stat och myndigheter). Det är bra att ha tillgång till whiteboard eller blädderblock och pennor.

Genomförande

Hälsa alla välkomna och berätta att den här träffen ska handla om jämställdhet och jämlikhet. Om du har tillgång till Whiteboard eller blädderblock så skriv upp ”Jämställdhet” och ”Jämlikhet” Fråga om någon av deltagarna hört orden och om de vet vad de betyder. Kom tillsammans fram till vad orden betyder. Dela ut orden som du klippt från deltagarbladet (nu kan du hoppa över jämställdhet och jämlikhet om du tycker att ni redan ”klarat av dem”) och låt deltagarna prata om ett av dem i bikupor under ca 5 minuter. Fånga upp vad som sagts.

- Titta på filmen. Har deltagarna frågor? Förstod alla?

Frågor att diskutera utifrån filmen:

Vilka rättigheter har vi? Vilka skyldigheter? Hur kan vi bidra till ”tillit”? Hur upplever deltagarna bemötandet från myndigheter?

Det nämns i filmen att livet inte är rättvist. Har deltagarna upplevt orättvisa? Kan vi uppnå full rättvisa?

Varför är det så viktigt hur jag själv betar mig?

- Om det finns tid, titta gärna på filmen igen. Har deltagarna andra frågor?

Avslutning

Avluta med att tacka för idag och berätta vilket tema ni tar upp nästa gång.

JÄMSTÄLLDHET

STAT OCH MYNDIGHETER

TILLIT

SKYLDIGHETER

LAGEN

RÄTTIGHETER

JÄMLIKHET

FN:S DEKLARATION OM MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Handwriting practice area consisting of 12 horizontal dotted lines.

RELIGION ●

Sverige är ett av världens mest sekulariserade länder. Svenskar är sällan vana att prata om religion och trosuppfattningar som anses vara en privatsak. För många människor som kommer till Sverige är det tvärt om – religion är ofta viktigt och en del av vardagslivet. Kontrasten kan bli stor, inte minst för att man i Sverige kan välja att vara utan religion – eller att byta religion. Genom den här filmen om religion hoppas vi kunna förklara hur många svenskar ser på religion och vad religionsfriheten i Sverige betyder.

Förberedelse

Titta på filmen. Hur tänker du själv om religion? Är du bekväm med att prata om vad du tror eller inte på? Vet du vilka religioner som finns representerade i din grupp? Titta på deltagarbladet, där finns symboler från de vanligaste religionerna. Ta reda på vad som är viktigast inom de olika religionerna så du kan samtala med gruppen om det.

Skriv ut deltagarbladet.

Genomförande

Gå en runda och fråga deltagarna vad de tänker om religion. Är religionen viktig i respektive hemländer? Fråga om deltagarna vill berätta om de tillhör en religion och vad det betyder för dem. Skriv upp de religioner/inriktningar som nämns. Känner alla till vad de olika begreppen står för?

- Titta på filmen. Förstod alla innehållet? Behöver vi hjälpa varandra med tolk eller förklaringar? Titta gärna på filmen flera gånger om ni behöver textning på olika språk.
- Filmen tar upp religionsfrihet – förstår deltagarna vad det innebär? Vilka tankar väcker det? Kan man vara ”fri från” religion?

Att samtala om (låt samtalet ta tid):

Vad tänker deltagarna om hur svenskar ser på religion?

Har de själva mött svenskar som inte vill prata om religion?

Vilka är de största skillnaderna mellan hur man ser på religion i respektive hemländer och i Sverige?

Varför tror deltagarna att Sverige är så sekulariserat?

- Dela ut deltagarbladet. Gå igenom de olika religiösa symbolerna och prata om vad som är viktigast inom de olika religionerna.

Avslutning

Tacka deltagarna för att de vill dela med sig av sina tankar kring religion. Berätta vilket tema ni tar upp nästa gång.

A series of horizontal dotted lines for writing.

BAKGRUND TILL SVERIGES HISTORIA ●

Att veta lite grand om det nya landets historia är viktigt, både för att förstå samhället idag men också för att kunna dra eventuella paralleller med det egna landets historia – eller nutid. Var det pga avsaknad av religionsfrihet som deltagaren flydde hit? Eller pga av krig?

Förberedelser

Titta på filmen. Att sammanfatta ett lands historia på 5 minuter är naturligtvis inte lätt. Känner du igen dig? Är det någon viktig tidsepok som du saknar och vill ta upp? Skriv ut deltagarbladet och fundera över vilka ord som kan behöva förklaras extra, till exempel, ”folkhemmet” och ”välfärd” som fortfarande är centrala begrepp i samhällsdebatten.

Genomförande

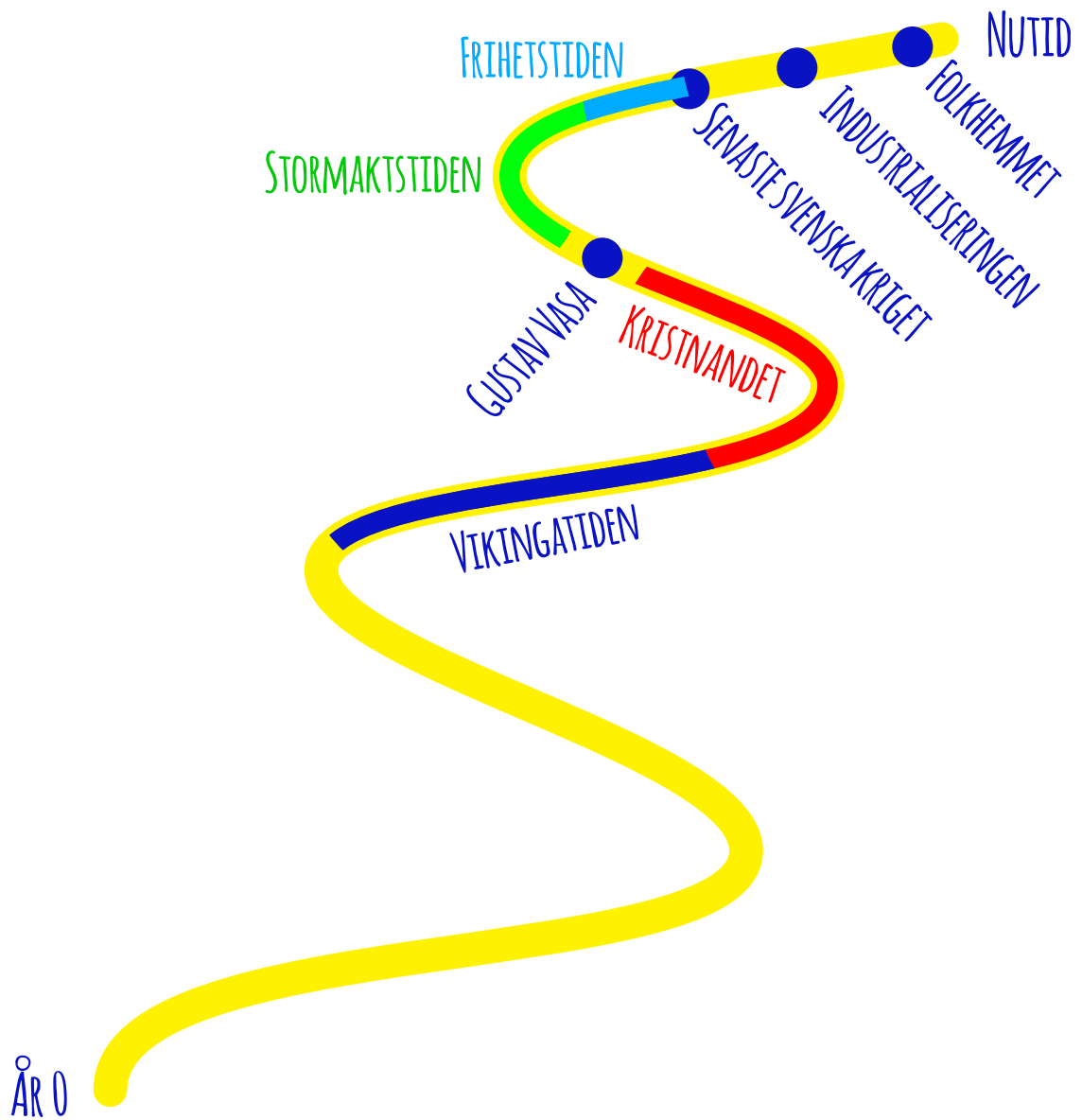
Hälsa deltagarna välkomna till dagens träff och berätta om temat för dagen. Fråga gärna deltagarna om de tycker att historia är viktigt. Varför? Varför inte?

- Visa filmen.
- Dela ut deltagarbladet. Gå igenom viktiga begrepp som ”religionsfrihet”, ”rösträtt”, ”välfärd”, ”folkhem” osv.
- Fråga om deltagarna känner igen sig från sitt hemland? Samtala i grupp eller i bikupor. Finns det likheter mellan den svenska historien och historien i deltagarens hemland? Vad i så fall? Vad skiljer? Går det att jämföra någon tidsepok i Sveriges historia med förhållanden i deltagarens hemland?
- Vad är viktigt för hur ett lands historia växer fram och avgörs? ”Segraren skriver historien” säger ett ordspråk. Vad betyder det? Vems historia blir inte hågkommen? Bär deltagarna med sig delar av en historia från hemlandet som inte är officiell eller tillåts? Vad kan man göra med en sådan berättelse i det nya landet?

Värt att reflektera över:

Hur blir ett lands gränser till? Förr var det oftast genom krig landet med den starkaste armén bestämde. Nu sker det oftast genom avtal och överenskommelser. Kanske finns det deltagare i gruppen som inte har ett ”eget land”. Hur skulle de i så fall vilja att det såg ut?

- Titta på filmen igen. Gärna med en annan textning.
- Fånga upp frågor, funderingar eller tankar som deltagarna har.
- Avsluta genom att tacka för idag.

BAKGRUND TILL SÅ STYRS SVERIGE ●

Det är viktigt att asylsökande och nyanlända får lära sig hur vårt land styrs, vilka rättigheter och skyldigheter alla medborgare och asylsökande har och vem och vilka som får rösta i val så att de kan bli en del av samhället och vara med att utveckla och påverka det. När får man rösta? Vilka val kan vi göra? Vem får rösta i vilka val är till exempel viktig information. Våra grundlagar är bra att känna till. Det här avsnittet innehåller många svåra ord varför stor del av tiden troligen får läggas på att lära sig de nya begreppen.

Förberedelse

Titta på filmen. Fräscha upp dina egna kunskaper om våra fyra grundlagar och vad de innebär. Tänk igenom hur de kan förklaras med ett enkelt språk. Berätta gärna om hur det går till när det är val, röstsedlar, skärmar, röstkort, röstlängd, att ingen har rätt att veta vilket parti du röstar på mm. I det sammanhanget kan det komma frågor om vem som får rösta i vilka val, se faktaruta nedan. Gå in på www.val.se där finns all information om svenska val och vårt valsysteem och det finns också på andra språk. Skriv eventuellt ut information du tror ni kan ha nytta av i samtalet. Ha gärna tillgång till en white-board eller ett blädderblock så du kan skriva upp alla (krångliga) ord som förekommer i dagens film.

Genomförande

Hälsa välkommen och berätta om dagens tema, förbered deltagarna på att det kan vara krångliga ord när ni tillsammans ska ta reda på mer om hur Sverige styrs.

- Titta på filmen.
- Dela ut deltagarbladet och gå igenom ord och begrepp som
 - Representativ demokrati
 - Riksdag
 - Landsting/region
 - Kommun
- Grundlagar
 - Regeringsformen – bestämmer hur Sverige ska styras med riksdag och regering och att Sverige ska vara en monarki med en kung eller drottning som regent/statschef.
 - Successionsordningen – bestämmer att regentens äldsta barn ska ärva tronen.
 - Tryckfrihetsförordningen – innebär att alla får skriva och sprida i tryck vad de tycker och att vi har rätt att ta del av offentliga handlingar, till exempel myndigheters beslut.
 - Yttrandefrihetsförordningen – Alla har rätt att uttrycka sina åsikter, men man får inte diskriminera någon
- – Län/länsstyrelser
- – Landsting/Regioner
- – Kommuner
- Låt deltagarna ställa frågor om vårt svenska valsysteem och försök att svara. Om du som ledare inte har svaren finns mycket information på www.val.se.

- Titta på filmen igen. Fråga om deltagarna har fler frågor och om det är något som är svårt att förstå. Prata om det.
- Avsluta genom att tacka för idag och påminn om att vi tillsammans är samhället, att det är viktigt att alla vet att de får och kan vara med och påverka det.

Faktaruta • Vem får rösta?

- För alla val gäller att du måste ha fyllt 18 år senast på valdagen.
- Till riksdagen får den rösta som är svensk medborgare eller någon gång har varit folkbokförd i Sverige.
- I kommun och landsting/regionval får du rösta om du är svensk medborgare och folkbokförd i Sverige. Du får också rösta om du är EU-medborgare, medborgare i Norge eller Island och folkbokförd i Sverige. Om du är medborgare i något annat land men har varit folkbokförd i Sverige i tre år får du rösta i kommun och region/landstingsval.
- Till Europaparlamentet får du rösta om du är svensk medborgare och är eller någon gång har varit folkbokförd i Sverige eller EU-medborgare och är folkbokförd i Sverige 30 dagar före valet. Du måste också skicka en anmälan till länsstyrelsen att du vill rösta i Sverige istället för i det land du är medborgare i.

BESKRIV FÖLJANDE ORD

YTTRANDEFRIHET

TRYCKFRIHET

REPRESENTATIV DEMOKRATI

RIKSDAGEN

LANDSTING

REGION

KOMMUN

GRUNDLAG

REGERINGSFORMEN

.....

.....

.....

.....